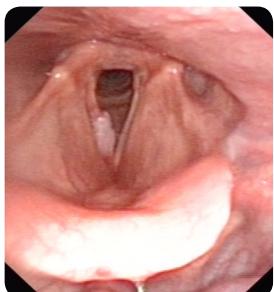

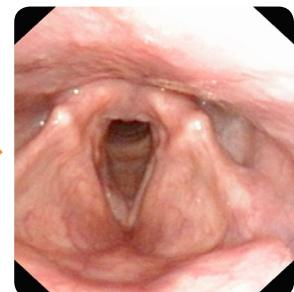
PRAĆENJE I REHABILITACIJA

U poodmaklim fazama bolesti (**stadij III i IV**) liječenje je uvjek multidisciplinarno i multimodalno, a podrazumijeva **kombinaciju kirurgije, kemoterapije i zračenja**. Bolesniku je nakon provedenog intenzivnog liječenja značajno narušena kvaliteta života, a šanse za potpuno izlječenje manje su od 50%.

Rani karcinom grla

Uredno stanje dvije godine nakon operacije

Uznapredovali karcinom grla

Stanjeiza potpunog odstranjenja grla

Tijekom i nakon onkološkog liječenja bolesniku je nužna **psihička i fizička rehabilitacija**. Fizičke posljedice onkološkog liječenja (traheostoma, suhoća usne šupljine, otežano gutanje i disanje, ožiljci nakon operacije, slabost ramenog obruča) zahtijevaju usvajanje novih vještina i prilagodavanje svakodnevnih poslovnih i obiteljskih obaveza. Ponovna uspostava gorovne komunikacije važan je dio rehabilitacije i povećanja kvalitete života. Provodi se na više načina:

- učenjem ezofagealnog govora,
- korištenjem vanjskog govornog pomagala,
- ugradnjom gorovne proteze.

Bolesnici liječeni zbog karcinoma grla **trajno** zahtijevaju redovite **kontrole**, što zbog mogućeg lokalnog recidiva, pojave regionalnih i udaljenih metastaza, odnosno zbog pojave novih tumora glave i vrata. Sve bolesnike se potiče na **promjenu životnih navika**, prestanak pušenja i konzumaciju alkohola.

Izdavač:

Zagrebačka liga protiv raka
www.ligaprotivraka.hr

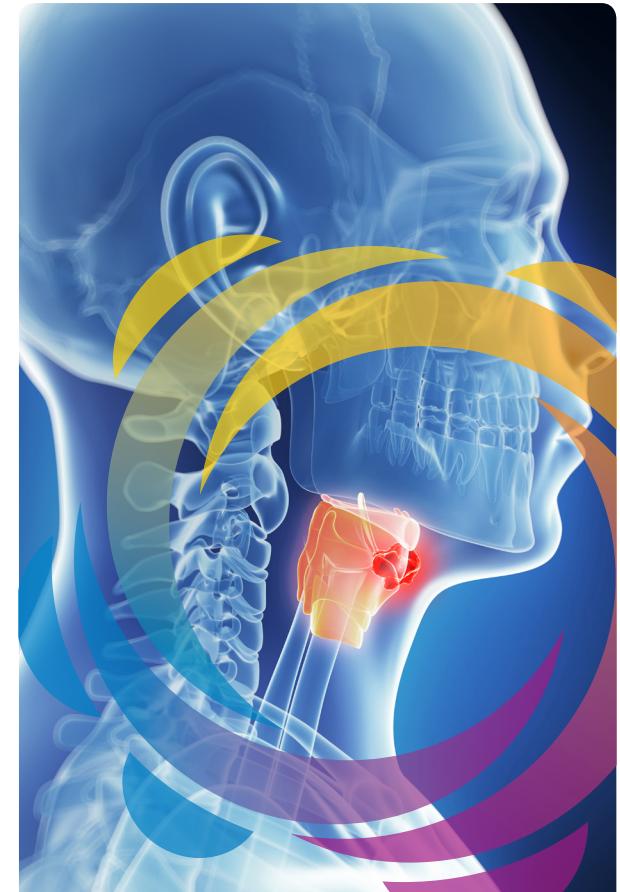
Naklada:

2000 kom

Tisk ovog letka pomogao je Grad Zagreb i Gradska ured za zdravstvo Grada Zagreba. Brošura je dostupna na internet stranicama Zagrebačke lige protiv raka, te je u nepromijenjenom obliku dostupna za daljnju reprodukciju i distribuciju.

Zagrebačka liga protiv raka
LEAGUE AGAINST CANCER OF ZAGREB

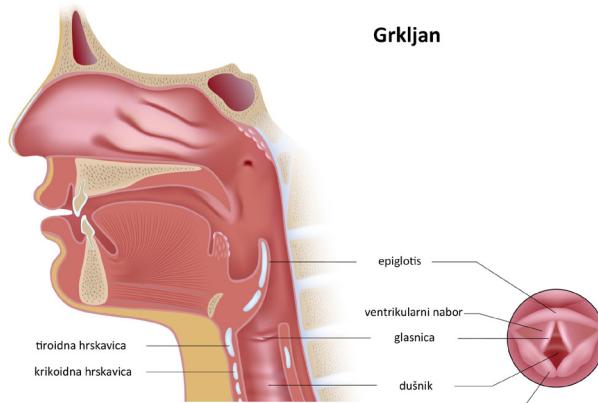
**TUMORI
GRKLJANA**

OPĆENITO

Grkljan (lаринкс) je organ smješten u sredini vrata, dio je dišnog i probavnog sustava. U njemu nastaje **glas** voljnim pokretima glasnica. Građen je od sluznice koja ga oblaže iznutra, hrskavice koja mu daje oblik, te mišića koji ga pokreću. S obzirom na pojavu i prognozu tumora podijeljen je u tri anatomske podjedinice:

- **supraglotis** (dio grkljana iznad glasnica),
- **glotis** (dio grkljana u kojem se nalaze glasnica) i
- **subglotis** (dio grkljana ispod glasnica).

Karcinom grkljana je među deset najčešćih karcinoma muškaraca, te ukupno 21. po učestalosti u čitavoj populaciji. Većina karcinoma nastaje u području glasnica. S obzirom na histološku gradu najčešći je planocelularni karcinom. Tumor može biti ograničen samo na grkljan, može se širiti u lokalne limfne čvorove (vrat), odnosno davati udaljene metastaze (najčešće pluća i jetra).

Sagitalni pogled

Endoskopski pogled

ČIMBENICI RIZIKA

Pušenje duhanskih proizvoda najvažniji je rizični faktor za nastanak karcinoma grla. Konično konzumiranje **alkohola** djeluje sinergistički s pušenjem, povećavajući rizik za nastanak karcinoma više puta. Infekcija humanim papiloma virusom (**HPV 16 i 18**) kao i izloženost **nečistom aerosolu** (azbest, boje i lakovi, pesticidi, cementne i metalne prašine, kamena i ugljena

prašina, kontakti s niklom i kromom, rad u kožnoj i drvnoj industriji) predstavljaju rizik za razvoj karcinoma.

Karcinom grkljana se najčešće javlja kod muškaraca, iznad 55 godine života. U rizičnu skupinu dodatno spadaju bolesnici koji su već jednom preboljeli neki od karcinoma glave i vrata ili karcinom pluća.

DIJAGNOZA

Rano otkrivanje znatno povećava mogućnost izlječenja, smanjuje opseg liječenja, te zadržava kvalitetu života nakon provedenog liječenja. Simptomi koji mogu upućivati na karcinom grla su nespecifični, samo alarmiraju na odlazak liječniku.

Najčešći su:

- novonastala ili kronična promuklost (promjene glasa),
- bolno grlo (bol koja se širi u uho i ne prolazi nakon 2 tjedna),
- čvor ili otekлина na vratu koji perzistiraju više od 2 tjedna,

- otežano disanje i gutanje,
- kašalj i iskašljavanje krvi,
- te gubitak na težini.

ZAPAMTITE: ako ste promukli duže od 4 tjedna, a prethodno niste bili bolesni (prehladeni) svakako trebate obaviti otorinolaringološki pregled kojim će s vizualno utvrditi stanje vaših glasnica

Nakon ORL pregleda u slučaju sumnje na zločudnu bolest učiniti će se dijagnostička obrada (CT/MR glave i vrata, UZV vrata s citološkom punkcijom čvorova, biopsija tumora, RTG pluća i sl.) kojom će se odrediti stadij bolesti. S obzirom na proširenost bolesti i bolesnikovo opće stanje onkološki će konzilij (kojeg čine otorinolaringolog, internistički onkolog, radioterapeut onkolog, radiolog, patolog i ostali) predložiti bolesniku plan liječenja.

LIJEČENJE

Odabir metode liječenja pacijenata s karcinomom grkljana ovisi o stupnju proširenosti bolesti. Glavni su ciljevi liječenja:

- radikalnost liječenja (potpuno odstranjenje tumora i/ili metastaza),
- postoperativna funkcionalnost operiranog područja (čuvanje funkcija disanja i gutanja, te očuvanje glasa).

U ranim fazama bolesti (**stadij I i II**) **kirurškim liječenjem** (upotrebom LASERA-a) ili **iradijacijom** (zračenjem) moguće je izlječiti gotovo 90% bolesnika, a da im se pritom ne naruši **kvaliteta života** (vanjski izgled, disanje, gutanje, govor).